

ПАСЛАННЕ ДА ГАЛАТАЎ

УСТУП

Прывітанне

1 ¹Павел, апостал, выбраны не людзьмі і не чалавекам, але Езусам Хрыстом і Богам Айцом, які ўваскрасіў Яго, ²і ўсе браты, якія са мною, – Касцёлам Галатыі. ³Ласка вам і спакой ад Бога Айца нашага і ад Пана Езуса Хрыста, ⁴які аддаў самога сябе за грахі нашыя, каб вырваць нас з ліхога цяперашняга свету па волі Бога і Айца нашага, ⁵якому хвала на векі вечныя. Амэн.

Супраць фальшывага дабравесця

⁶Здзіўляюся, што ад таго, хто паклікаў вас ласкаю Хрыста, вы так хутка адыходзіце да іншага дабравесця. ⁷Яно, аднак, не іншае, а толькі ёсць людзі, якія зводзяць вас і хочуць сказаць Евангелле Хрыста. ⁸Але, калі б нават мы ці анёл з неба пачалі абвяшчаць вам добрую навіну, якая адрозніваецца ад той, што мы абвяшчалі вам, няхай будзе пракляты! ⁹Як раней мы казалі, так і цяпер зноў кажу: калі хто абвяшчае вам добрую навіну, якая адрозніваецца ад той, што вы прынялі, няхай будзе пракляты! ¹⁰Ці ў людзей я цяпер шукаю ўпадабаньня, ці ў Бога? Ці людзям дагаджаць стараюся? Калі б я і дагэтуль дагаджаў людзям, то не быў бы слугою Хрыста!

АПРАЎДАННЕ ПРАЗ ВЕРУ Ў ЕЗУСА ХРЫСТА

Павел – праўдзівы апостал Хрыста

¹¹Сведчу вам, браты, што Евангелле, якое я абвяшчаў, не ад чалавека. ¹²Бо і я прыняў яго і навучыўся не ад чалавека, але праз аб'яўленне Езуса Хрыста. ¹³Вы чулі пра маё ранейшае жыццё ў юдаізме, як жорстка я пераследаваў Касцёл Божы і нішчыў яго, ¹⁴як перавышаў у юдаізме многіх аднагодкаў з майго народу, будучы зацятым прыхільнікам традыцый маіх продкаў. ¹⁵Калі ж Бог, які выбраў мяне ад улоння маёй маці і паклікаў сваёй ласкаю, ¹⁶пажадаў аб'явіць ува мне свайго Сына, каб я прапаведаваў Яго сярод язычнікаў, я не пачаў адразу раіцца з целам і крывёю ¹⁷і не пайшоў у Ерузалем да Апосталаў, маіх папярэднікаў, а пайшоў у Арабію і зноў вярнуўся ў Дамаск.

¹⁸Пасля, праз тры гады, я пайшоў у Ерузалем наведаць Кефаса і прабыў у яго пятнаццаць дзён. ¹⁹Нікога ж іншага з Апосталаў я не бачыў, акрамя Якуба, брата Пана. ²⁰У тым, што я пішу вам, Бог мне сведка, няма маны. ²¹Пасля гэтага

адышоў я ў землі Сірыі і Цыліцыі. ²²Касцёлам Хрыстовым у Юдэі я не быў вядомы асабіста, ²³яны толькі чулі, што той, хто быў іх ганіцелем, цяпер прапаведуе веру, якую некалі нішчыў. ²⁴І праслаўлялі Бога за мяне.

Ерузалемскі Сабор

2 ¹Затым, праз чатырнаццаць гадоў я зноў пайшоў у Ерузалем з Барнабам, узяўшы з сабою і Ціта. ²А прыйшоў я пад уплывам аб'яўлення і прадставіў ім Евангелле, якое прапаведую язычнікам; асобна для тых, хто мае пашану, каб не аказалася, што я бягу ці бегаў дарэмна. ³Але нават Ціт, што быў са мною, які быў грэкам, не быў змушаны да абразання. ⁴Фальшывым жа братам, якія закраліся, каб парушыць нашу свабоду, якую маем у Езусе Хрысце, і каб мы трапілі зноў у няволю, ⁵мы не саступілі і не паддаліся ні на хвіліну, каб праўда Евангелля захавалася ў вас.

⁶Тыя, хто мае пашану, – а кім калісьці былі, мяне не цікавіць, бо не зважае Бог на аблічча чалавека, – дык тыя, што маюць пашану, мне не прэрэчылі. ⁷Але наадварот, убачыўшы, што мне даручана абвяшчэнне Евангелля сярод неабрэзаных, як Пятру – сярод абрэзаных ⁸(бо той, хто дапамагаў Пятру ў апостальстве абрэзаных, дапамагаў і мне сярод язычнікаў), ⁹і калі Якуб, Кефас і Ян, якіх лічаць стаўпамі, даведаліся пра дадзеную мне ласку, яны падалі мне і Барнабе правіцу на знак супольнасці, каб нам ісці да язычнікаў, а ім – да абрэзаных, ¹⁰каб толькі мы помнілі пра ўбогіх, і менавіта гэта я старанна рабіў.

Спрэчка Паўла і Пятра ў Антыёхіі

¹¹Калі Кефас прыбыў у Антыёхію, дык я адкрыта выказаў яму сваю нязгоду, таму што ён заслугоўваў дакору. ¹²Бо перш, чым некаторыя прыбылі ад Якуба, ён еў разам з язычнікамі. Калі ж тыя з'явіліся, пачаў аддаляцца і адасабляцца, баючыся абрэзаных. ¹³І крывадушнічалі разам з ім таксама іншыя юдэі, так што нават Барнабу звяла іхняя крывадушнасць. ¹⁴Але, убачыўшы, што яны збочылі са шляху евангельскай праўды, я сказаў Кефасу перад усімі: «Калі ты, будучы юдэем, жывеш па-язычніцку, а не па-юдэйску, то чаму прымушаеш язычнікаў жыць па-юдэйску?» ¹⁵Мы па прыродзе юдэі, а не грэшнікі сярод язычнікаў. ¹⁶Ведаючы, што чалавек апраўдваецца не дзякуючы захаванню Закону, а толькі праз веру ў Езуса Хрыста, мы паверылі ў Хрыста Езуса, каб апраўдацца праз веру ў Хрыста, а не праз захаванне Закону; бо праз Закон *не апраўдаецца ніякае цела*.

Апраўданне праз веру

¹⁷Калі ж мы, шукаючы апраўдання ў Хрысце, самі аказаліся грэшнымі, ці ж Хрыстус – слуга граху? Канешне, не! ¹⁸Бо калі я адбудоўваю зноў тое, што раней зруйнаваў, то сябе раблю злачынцам. ¹⁹Праз Закон я памёр для Закону, каб жыць дзеля Бога. Я ўкрыжаваны разам з Хрыстом. ²⁰І ўжо не я жыву, а жыве ўва мне Хрыстус. А што цяпер жыву ў целе, то жыву вераю ў Сына Божлага, які палюбіў мяне і аддаў сябе за мяне. ²¹Не адкідаю ласкі Божай. А калі апраўданне дасягаецца праз Закон, то Хрыстус памёр дарэмна.

ЗАКОН І ВЕРА

Неразумныя галаты

3 ¹О неразумныя галаты, перад вачыма якіх быў накрэслены вобраз укрыжаванага Езуса Хрыста, хто зачараваў вас? ²Толькі пра адно хачу ад вас даведацца: ці праз учынкi паводле Закону вы атрымалі Духа, ці праз паслухмянасць адносна веры? ³Ці вы такія неразумныя, каб распачатае Духам завяршыць цяпер целам? ⁴Няўжо марна вы столькі перацярпелі? Можа і сапраўды марна! ⁵Ці той, хто дае вам Духа і здзяйсняе між вамі знакі, робіць гэта праз учынкi паводле Закону або праз паслухмянасць веры?

Вера Абрагама

⁶Так, Абрагам *наверыў Богу, і гэта залічана яму за справядлівасць*. ⁷Дык ведайце, што тыя, хто верыць, гэта сыны Абрагама. ⁸І Пісанне, якое прадбачыла, што Бог праз веру апраўдае язычнікаў, ужо Абрагаму абвясціла добрую навіну: *«У табе благаслаўленыя будуць усе народы»*. ⁹Таму тыя, хто верыць, будуць благаслаўленыя разам з верным Абрагамам. ¹⁰Тыя, хто спадзяецца на ўчынкi паводле Закону, знаходзяцца пад праклёнам, бо напісана: *«Пракляты кожны, хто не трымаецца ўсяго, што напісана ў кнізе Закону»*. ¹¹А што дзякуючы Закону ніхто не апраўдваецца перад Богам, гэта відавочна, бо *справядлівы з веры жыць будзе*. ¹²Закон жа не з веры, але той, хто выконвае наказы Закону, той жыць будзе дзякуючы ім. ¹³Хрыстус адкупіў нас ад праклёну Закону, стаўшы праклёнам за нас, бо напісана: *«Пракляты кожны, хто вісіць на дрэве»*, ¹⁴каб благаслаўленне Абрагама праз Хрыста Езуса пашырылася на язычнікаў, каб мы атрымалі праз веру абяцанага Духа.

¹⁵Браты, як чалавек кажу, што нават чалавекам зацверджанага запавету ніхто не адкідае і не змяняе. ¹⁶Вось жа Абрагаму і ягонаму патомству былі дадзены абяцанні. Не сказана: *«І нашчадкам»*, быццам многім, але як аднаму: *«І патомству твайму»*, якім ёсць Хрыстус. ¹⁷Таму кажу: Запавету, зацверджанага

Богам, не адмяняе Закон, дадзены праз чатырыста трыццаць гадоў, каб скасаваць абяцанне. ¹⁸Калі ж спадчына з Закону, то не з абяцання. Абрагама ж адарыў Бог праз абяцанне.

Роля Закону

¹⁹Нашто тады Закон? Ён дзеля праступкаў устаноўлены да часу, пакуль не з’явіцца патомак, якому даручана абяцанне, перададзенае праз анёлаў у рукі пасрэдніка. ²⁰Той, хто адзін, не мае пасрэдніка, а Бог адзін. ²¹Ці ж Закон працівіцца абяцанням Божым? Канешне, не. Калі б дадзены быў Закон, які мог бы даць жыццё, то сапраўды, справядлівасць вынікала б з Закону. ²²Але Пісанне замкнула ўсё пад грахом, каб абяцанне было дадзена веруючым праз веру ў Езуса Хрыста.

²³Перш чым прыйшла вера, мы былі замкнёныя пад вартаю Закону да таго часу, калі належала аб’явіцца веры. ²⁴Таму Закон стаў нашым выхаваўцам, які вядзе да Хрыста, каб мы апраўдаліся дзякуючы веры. ²⁵Калі ж прыйшла вера, мы ўжо непадуладныя выхаваўцу. ²⁶Усе вы сыны Божыя праз веру ў Езуса Хрыста. ²⁷Бо ўсе вы, хто ахрысціўся ў Хрыста, у Хрыста апрануліся. ²⁸Няма ўжо ні юдэя, ні грэка; няма ні раба, ні свабоднага; няма ні мужчыны, ні жанчыны, бо ўсе вы адно ў Хрысце Езусе. ²⁹Калі ж вы Хрыстовыя, то вы патомства Абрагама і, паводле абяцання, спадкаемцы.

Божае ўсынаўленне

⁴ ¹Дык кажу вам: пакуль спадкаемца дзіця, ён нічым не адрозніваецца ад слугі, хоць ён і гаспадар над усім, ²але падпарадкоўваецца да вызначанага айцом часу апекунам і распарадчыкам. ³Так і мы, пакуль былі дзецьмі, служылі стыхіям свету. ⁴Калі надышла паўната часу, паслаў Бог Сына свайго, народжанага ад жанчыны, падпарадкаванага Закону, ⁵каб адкупіць тых, хто падлягаў Закону, каб мы атрымалі ўсынаўленне. ⁶А паколькі вы сыны, Бог паслаў у вашыя сэрцы Духа Сына свайго, які ўсклікае: «Абба, Ойча!» ⁷Таму ты ўжо не слуга, а сын, а калі сын, то і спадкаемца Божы.

Перасцярога перад адступніцтвам

⁸Але тады, калі не ведалі вы Бога, вы служылі тым, якія па сутнасці не былі багамі. ⁹Цяпер жа, калі вы ўжо пазналі Бога і самі пазнання Богам, чаго вяртаецеся да бяссільных і марных стыхіяў, якім зноў хочаце служыць? ¹⁰Вы зважаеце на дні, месяцы, часы і гады. ¹¹Баюся, ці не дарма я працаваў для вас?

Стаўленне Паўла да галатаў

¹²Браты, прашу вас, будзьце такімі, як я, бо і я такі, як вы. Вы мяне нічым не пакрыўдзілі. ¹³Ведаеце, што першы раз я абвяшчаў вам Евангелле, калі быў хворы. ¹⁴У выпрабаванні вашым з прычыны маёй хваробы вы не адкінулі мяне, але прынялі як Богага анёла, як Езуса Хрыста.

¹⁵Дык дзе ж ваша радасць? Сведчу вам, што калі б было можна, вы вырвалі б свае вочы і аддалі мне. ¹⁶Ці ж я стаў для вас ворагам, кажучы вам праўду? ¹⁷Яны рупяцца аб вас не з добрых меркаванняў, але хочуць адлучыць вас ад мяне, каб вы рупіліся аб іх. ¹⁸Добра ж рупіцца аб добрым заўсёды, а не толькі тады, калі я прысутны сярод вас. ¹⁹Дзеці мае, я зноў нараджаю вас у пакутах, пакуль вобраз Хрыста не сфармуецца ў вас. ²⁰Хацеў бы быць у вас цяпер і змяніць мой голас, бо сам не ведаю, што з вамі рабіць.

ЗАКОН І СВАБОДА

Два заветы: Агар і Сара

²¹Скажыце мне, вы, якія хочаце жыць пад Законам, ці ж вы не чуеце Закону? ²²Напісана, што ў Абрагама было два сыны: адзін ад нявольніцы, другі ад свабоднай. ²³Але той, што ад нявольніцы, нарадзіўся паводле цела, а той, што ад свабоднай – з абяцання. ²⁴У гэтым ёсць алегорыя: гэта два заветы. Адзін, на гары Сінай, які нараджае для няволі, – гэта Агар. ²⁵Бо Агар – гэта гара Сінай у Арабіі і адпавядае цяперашняму Ерузалему, таму што ён зняволены са сваімі сынамі.

²⁶А Ерузалем, што ўгары, свабодны, ён – нашая маці. ²⁷Бо напісана:

*«Узвесяліся, бясплодная, што не нараджала;
усклікні і закрычы, якая не цярпела родаў,
таму што ў пакінутай больш дзяцей,
чым у той, што мае мужа».*

²⁸Вы ж, браты, так як Ісаак, дзеці абяцання. ²⁹Але як і тады той, што нарадзіўся паводле цела, пераследаваў таго, які паводле духа, так і цяпер. ³⁰А што кажа Пісанне? *«Выгані нявольніцу і яе сына, бо не будзе спадкаемцам сын нявольніцы разам з сынам свабоднай».* ³¹Таму, браты, мы дзеці не нявольніцы, але свабоднай.

Сутнасць хрысціянскай свабоды

5 ¹Дзеля свабоды вызваліў вас Хрыстус. Таму трывайце і не паддавайцеся ярму няволі. ²Вось я, Павел, кажу вам: калі вы дасце сябе абрэзаць, Хрыстус вам нічым не дапаможа. ³Яшчэ сведчу кожнаму чалавеку, які прымае

абразанне, што ён павінен выконваць увесь Закон. ⁴Вы, што апраўдваеце сябе Законам, аддаляецеся ад Хрыста і адпалі ад ласкі. ⁵Мы ж у Духу з надзеяй чакаем апраўдання праз веру. ⁶Таму што ў Хрысце Езусе не мае моцы ні абразанне, ні адсутнасць абразання, але вера, якая дзейнічае праз любоў.

Трыванне ў праўдзе

⁷Вы беглі добра, і хто ж перашкодзіў вам быць паслухмянымі праўдзе? ⁸Пераконванне гэтае не ад таго, які вас кліча. ⁹Малая закваска квасіць усё цеста. ¹⁰Наконт вас я ўпэўнены ў Пану, што вы не будзеце думаць інакш. А хто бунтуе вас, той будзе асуджанны, хто б ён не быў. ¹¹Браты, калі я і далей абвяшчаю абразанне, то чаму надалей мяне пераследуюць? Бо тады знікла б згаршэнне крыжа. ¹²О, каб былі скалечаныя тыя, якія вас бунтуюць!

Свабода і любоў

¹³Вы, браты, пакліканыя да свабоды. Толькі не выкарыстоўвайце свабоды, каб дагадзіць целу, але ў любові служыце адзін аднаму.

¹⁴Бо ўвесь Закон спаўняецца ў адным: *любі бліжняга свайго, як самога сябе.* ¹⁵Калі ж адзін аднаго кусаеце і з'ядаеце, то глядзіце, каб не пазабівалі вы адзін аднаго!

Учынкі цела і плады Духа

¹⁶Я кажу: паступайце паводле Духа і не выконвайце жаданняў цела. ¹⁷Бо жаданні цела супярэчаць Духу, а Дух супярэчыць целу, таму што яны супрацьстаяць адзін аднаму, каб вы не маглі рабіць таго, што хацелі б. ¹⁸Калі кіруе вамі Дух, то вы не пад Законам. ¹⁹Учынкі ж цела вядомыя, а гэта: распуста, нячыстасць, разбэшчанасць, ²⁰ідалапаклонства, чарадзеяства, варожасць, спрэчкі, зайздасць, гнеў, сварлівасць, звады, ерасі, ²¹нянавісць, п'янства, непрыстойнасць і падобнае да гэтага. Кажу вам зноў, як і казаў, што тыя, хто гэта робіць, не атрымаюць у спадчыну Валадарства Божага. ²²А плод Духа – гэта любоў, радасць, спакой, доўгацярплівасць, лагоднасць, дабрыня, вернасць, ²³далікатнасць, стрыманасць. Супраць такіх няма Закону. ²⁴А тыя, хто належыць Хрысту, укрыжавалі цела разам з жаданнямі і пажадлівасцю. ²⁵Калі мы жывем паводле Духа, то і паступаем паводле Духа.

²⁶Не будзем шукаць пустой славы, дражнячы і ненавідзячы адзін аднаго.

Належнае стаўленне да сябе і іншых

6 ¹Браты, калі б і правініўся чалавек у нечым, вы, што трываеце ў Духу, настаўляйце яго з далікатнасцю, зважаючы на саміх сябе, каб і самім не ўпасці. ²Насіце цяжары адзін аднаго і так выканаеце закон Хрыстовы. ³Калі хто думае, што ён лепшы, а не з'яўляецца такім, той ашуквае самога сябе. ⁴Няхай кожны ацэньвае свае чыны, і тады толькі ў самім сабе будзе мець славу, а не ў іншым. ⁵Кожны ж панясе свой уласны цяжар.

⁶Няхай той, каго навучаюць, дзеліцца ўсякім добром з тым, хто яго навучае. ⁷Не падманвайце сябе: Бог не дазволіць насміхацца з сябе; бо што чалавек пасее, тое і пажне. ⁸Хто сее ў сваім целе, той з цела пажне знішчэнне, а хто сее ў Духу, той з Духа пажне вечнае жыццё. ⁹Не спыняймася рабіць добро, бо ў свой час і жаць будзем, калі не аслабнем. ¹⁰Дык вось, пакуль дадзены час, будзем рабіць добро ўсім, а найбольш – блізкім па веры.

ЗАКАНЧЭННЕ

Заклучныя настаўленні і благаслаўленне

¹¹Гляньце, якімі вялікімі літарамі я напісаў вам уласнаручна. ¹²Тыя, што хочуць падабацца вам цэлам, змушаюць вас да абразання, каб толькі пазбегнуць пераследу за крыж Хрыста. ¹³А тыя, што абразаюцца, самі не выконваюць Закон, а хочуць вас абрэзаць, каб толькі пахваліцца абразаннем вашага цела. ¹⁴Няхай мне не давядзецца хваліцца нічым, акрамя крыжа Пана нашага Езуса Хрыста, праз якога свет укрыжаваны для мяне, а я – для свету. ¹⁵Бо ні абразанне нічога не значыць, ні адсутнасць абразання, але новае стварэнне. ¹⁶І над усімі, хто будзе паступаць паводле гэтага правіла, – спакой і міласэрнасць, а таксама над Ізраэлем Божым.

¹⁷Урэшце, няхай ніхто не абцяжарвае мяне, бо я нашу на сваім целе раны Езуса.

¹⁸Ласка Пана нашага Езуса Хрыста з духам вашым, браты. Амэн.